

Verkiezingsprogramma

Samen werkt **beter**

2014 – 2018

PVDA / GROENLINKS

Woord vooraf bij de aanbieding aan de leden

Beste leden, partijgenoten,

Voor u ligt de tekst van het concept verkiezingsprogramma van PvdA/GroenLinks Veere voor de verkiezing van de gemeenteraad in maart 2014.

In dit programma geeft PvdA/GroenLinks onder meer aan hoe zij, op basis van de huidige inzichten en haar visie op een evenwichtige samenleving, vorm wil geven aan de verantwoordelijkheden die de gemeente heeft of zou moeten nemen.

Een terugblik op Natuurlijk Sociaal Veere

In 2010 gaf PvdA/GroenLinks in het verkiezingsprogramma “Natuurlijk Sociaal Veere” aan dat er moeilijke tijden aan zouden breken.

Na vier jaar is dat helaas nog niet voorbij. Onze zorgen over krimp, vergrijzing en leefbaarheid zijn nog steeds actueel.

PvdA/GroenLinks werd bij de laatste verkiezingen de vierde partij. Met een wethouder in het college en de inzet van de raadsfractie heeft PvdA/GroenLinks bestuursverantwoordelijkheid genomen en hebben we ons best gedaan voor een sterker, socialer en natuurlijker Veere.

Er is veel bereikt dankzij onze politici in de raad en het college. Vijf uiteenlopende voorbeelden:

- *Ondanks de economische tegenslag is het minimabeleid overeind gehouden;*
- *Er is een herstructureringsfonds woningverbetering in het leven geroepen;*
- *Rust en ruimte blijven uitgangspunt voor het strand- en duingebied;*
- *Vergaande samenwerking op Walcheren m.b.t. de decentralisaties van Rijks en Provincie taken*
- *Het realiseren van projecten Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO Zeeland); Meliskerke, Zoutelande.*

Kernachtig verder

Veere staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Zo krijgt de gemeente de directe verantwoordelijkheid voor de zorg, hebben we te maken met hogere werkloosheid, krimp en vergrijzing en zal er minder te besteden zijn. PvdA/GroenLinks wil daar bestuursverantwoordelijkheid voor nemen. We luisteren naar inwoners en ondernemers, zoeken de samenwerking op, staan dichtbij de kernen en staan garant voor optimale dienstverlening. Onze bestuursstijl is integraal, transparant en krachtadig.

De uitgangspunten waarmee we willen bouwen aan een goede samenleving en deze doorgeven zijn:

1. *Eerlijk delen*
Lastenverzwaringen worden tot een minimum beperkt; de laagste inkomens worden zoveel mogelijk ontzien; we schuiven de rekening niet door.
2. *Een duurzame toekomst*
Duurzaamheid is leidraad bij plannen voor de toekomst van onze gemeente.
3. *Leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid*
We werken aan een samenleving waarin we ons veilig voelen en in een gezonde en prettige leefomgeving solidair en respectvol met elkaar leven. Verpaupering en overlast worden tegengegaan.
4. *Iedereen telt mee*
Onze maatregelen dragen bij aan een samenleving waarin plaats is voor iedereen en waaraan iedereen naar vermogen bijdraagt en niemand wordt uitgesloten.

De belangrijkste onderwerpen die hierbij een rol spelen zijn onder te verdelen in vier speerpunten:

- zorg
- werk en economie
- wonen en leefbaarheid
- natuur en milieu

Door de financieel-economische crisis en andere bezuinigingen van de landelijke overheid worden op vele terreinen de financiële mogelijkheden van de gemeente kleiner. Voorzieningen komen onder druk te staan. Dit vraagt om creatieve oplossingen en om een grotere bijdrage van de gebruiker.

Ook de gemeentelijke organisatie moet daar een bijdrage aan leveren. Die moet slagvaardig zijn om te kunnen werken aan een lokale participerende samenleving, zoals die PvdA/GroenLinks voor ogen staat.

Regionale samenwerking is nodig op terreinen als arbeidsmarkt, economie en woningmarkt, we moeten waken voor een wildgroei van nieuwe gemeenschappelijke regelingen.

Niet alles wat wij willen, zal kunnen. Maar bij het maken van keuzes staat voorop dat Veere sterker, socialer en duurzamer moet worden.

ZORG

Dichtbij en samenhangend in Veere

PvdA/GroenLinks hecht aan solidariteit en rechtvaardigheid. Aan een samenleving waarin voor ieder plaats is, waaraan iedereen bijdraagt en waar niemand wordt uitgesloten. Een samenleving waarin we ons veilig voelen en met elkaar leven, solidair en respectvol.

De gemeente Veere krijgt meer taken en verantwoordelijkheden in de zorgketen, daarmee wordt haar verantwoordelijkheid voor mensen die in de knel dreigen te komen groter.

Vanaf 2015 krijgt de gemeente niet alleen te maken met een overdracht van taken (transitie), maar ook met een verandering in benadering, in de toegang tot de zorg en ondersteuning en in de uitvoering (transformatie):

- || De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) wordt uitgebreid door de overheveling van de begeleiding en persoonlijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).*
- || Met de Participatiewet wil het Rijk bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen (participeren) in de samenleving.*
- || Gemeenten worden verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Het gaat hier om de provinciale jeugdzorg, de jeugdbescherming, jeugdreclassering, de jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd.*

We moeten er rekening mee houden dat het budget voor deze taken zo'n 25% lager zal zijn dan de budgetten die nu voor het Rijk en de Provincie beschikbaar zijn voor dezelfde taken.

Het is de politiek die daarbij de keuzes maakt, hoe regel je dat de inwoners de zorg of ondersteuning krijgen die ze nodig hebben en dat de eigen kracht optimaal wordt gestimuleerd en benut? Hoe ga je op verantwoorde wijze met de financiële middelen om?

Daarom willen wij in Veere:

- Niet bezuinigen op zorg

Wij denken dat het mogelijk is om de vereiste kwaliteit in de zorg en ondersteuning te bieden en de betrokkenheid in de samenleving te vergroten met de budgetten die we daar voor krijgen. Daarom kunnen zorg en ondersteuning geen onderwerp zijn van gemeentelijke bezuinigingen en moeten we het anders doen dan nu gebeurt. PvdA/GroenLinks wil vraaggericht maatwerk in de zorg zonder verdere bezuinigingen.

- Zorg minder ingewikkeld en dichtbij

PvdA/GroenLinks gaat de zorg minder ingewikkeld maken en dichtbij mensen organiseren, bijvoorbeeld met wijkverpleegkundigen en wijkteams. Tegelijk kan de gemeente de eigen kracht van mensen, hun netwerken en de kernen versterken. Zorg bij je thuis en ouder worden in je eigen buurt. Technische innovaties worden daarbij benut.

- Verantwoord WMO-gebruik

Het wordt de uitdaging om de door de overheid zelf veroorzaakte claimcultuur op het AWBZ-zorgrecht, te veranderen in een verantwoord WMO-gebruik, waarop geen automatisch trekkingsrecht bestaat. Het veranderen van deze gedachte bij inwoners van Veere en uitvoerende instellingen, onder meer door goede voorlichting, vindt PvdA/GroenLinks een even belangrijke opgave als de technische inrichting van de nieuwe taken. Dit met oog voor het feit dat we te maken hebben met mensen in een kwetsbare positie. Correcte bejegening spreekt vanzelf.

- Stimuleren van een zorgzame samenleving

Voor PvdA/GroenLinks blijft de zorg voor en positieverbetering van kwetsbare inwoners onverminderd belangrijk. Zorg vinden we niet alleen een verantwoordelijkheid van de overheid maar een gemeenschappelijke taak van ons allemaal. Iets voor elkaar betekenen en elkaar helpen als het nodig is. Dat maakt onderdeel uit van ons ideaal, van solidariteit.

Als PvdA/GroenLinks vinden we dat de gemeente dit private zelf organiseren, de burgermaatschappij of civil society, moet stimuleren en waar nodig faciliteren. Als dat niet lukt, is er een vangnet.

- **Uitgaan van draagkracht**

We zorgen dat er hulp is voor de mensen die dat het hardst nodig hebben. Draagkracht is voor ons een leidend principe. Draagkracht zowel in financiële zin als in sociaal opzicht. Eigen bijdragen voor zorg dienen inkomensafhankelijk te zijn zonder dat dit leidt tot een stapeling van eigen bijdragen.

- **Zorg vanuit optimale samenwerking**

Van alle betrokken instellingen wordt gevraagd optimaal samen te werken en hun expertise en energie te bundelen. Dat is belangrijk voor onze inwoners, belangrijker dan het in stand houden van organisaties. PvdA/GroenLinks Veere kiest voor een samenhangende aanpak met oplossingen die passen bij de inwoners en de maat van Veere: één huishouden, één plan, één regisseur.

- **Sluitend netwerk van mantelzorgers, vrijwilligers en professionals**

Zorg gaat ook over mantelzorgers, vrijwilligers en professionals. Voor een goed samenspel tussen deze drie groepen zorgverleners is het belangrijk dat iedereen bewust is van de specifieke kwaliteiten van deze verschillende groepen. Met de Stichting Manteling en de Stichting Welzijn Veere heeft Veere twee belangrijke partners, naast de organisaties die professionele zorg aanbieden. PvdA/GroenLinks wil dat professionele zorg, samen met de zorg van mantelzorgers en vrijwilligers een sluitend netwerk vormen rond mensen met behoefte aan zorg en ondersteuning.

- **Ondersteuning in onderlinge samenhang**

In de ogen van PvdA/GroenLinks moet de gemeente als regisseur in de zorg en ondersteuning, alle wenselijke dwarsverbanden helpen tot stand te brengen tussen de WMO, de jeugdzorg, passend onderwijs en het domein van werk en inkomen, zolang ze gericht zijn op preventie en het bundelen en efficiënter aanbieden van ondersteuning. Ook hier staan participatie en eigen kracht centraal.

WERK EN ECONOMIE

Iedereen telt mee in Veere

Ook in Veere zijn helaas velen werkloos. Werk is belangrijk omdat je meetelt, omdat armoede buiten de deur blijft, er sociale contacten zijn en werk mensen een gevoel van eigenwaarde geeft.

PvdA/GroenLinks zet zich er daarom voor in dat in Veere zo veel mogelijk mensen werk hebben. Extra aandacht is er voor werkzoekenden, starters en jongeren. PvdA/GroenLinks wil dat ook mensen met een uitkering actief blijven.

Naar verwachting zal in 2015 de Participatiewet in werking treden. Het doel van de Participatiewet is dat zoveel mogelijk mensen deelnemen (participeren) in de samenleving. De Participatiewet voegt de Wet Werk en Bijstand, de Wet Sociale Werkvoorziening en een deel van de Wajong samen. Er is straks dus één regeling voor iedereen die in staat is om te werken. Voor mensen die helemaal niet kunnen werken, blijft er een sociaal vangnet in de vorm van een bijstandsuitkering. Per 1 januari 2015 wordt de sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe werknemers. Vanaf die datum kunnen mensen een beroep doen op het nieuwe leerwerkbedrijf. De gemeente Veere voert de huidige wetten en de nieuwe wet uit samen met de andere Walcherse gemeenten in Orionis Walcheren.

Economische groei creëert banen. Voor de economie van Veere zijn recreatie en toerisme, landbouw en detailhandel belangrijke pijlers. Uitgangspunt van beleid is dat we streven naar een duurzame ontwikkeling.

Daarom willen wij in Veere:

- Optimaal begeleiden bij het vinden van passend werk

PvdA/GroenLinks gelooft in ondersteuning op maat. Dat betekent dat we zoeken naar de beste tussenstap naar aansluiting op de arbeidsmarkt: scholing, stage of onbetaalde arbeid.

Om werkzoekenden beter te begeleiden naar regulier werk is het noodzakelijk dat Orionis Walcheren zich verder ontwikkelt tot een leerwerkbedrijf. Daarvoor is ook een goede werkgeversdienstverlening nodig: kennis van de arbeidsbehoeften van de werkgevers en het “ontzorgen” van werkgevers, bijvoorbeeld door het inzetten van instrumenten als loonkostensubsidies.

Hoewel er in de toekomst minder financiële ruimte is voor beschut werk voor mensen met een arbeidsbeperking, wil PvdA/GroenLinks deze voorziening in stand houden voor mensen die echt niet bij een reguliere werkgever kunnen werken.

- Iedereen laten meedoen

Als (betaald) werk nog niet kan, vindt PvdA/GroenLinks dat je dan actief moet blijven met stages, vrijwilligerswerk en/of voorbereiding op een nieuwe baan door scholing.

Meedoen om zo snel mogelijk door te kunnen stromen naar (betaald) werk.

Wij willen dat er voor dat doel binnen de gemeentelijke organisatie stageplaatsen en leerwerkplaatsen worden geboden.

Voorkomen moet worden dat mensen met een arbeidsbeperking die niet afhankelijk zijn van een eigen inkomen, langs de kant staan. Vrijwilligerswerk of andere zinvolle activiteiten zorgen er voor dat deze mensen ook meedoen.

- Social return on investment

Als de gemeente werk of diensten aanbesteedt wil PvdA/GroenLinks dat 5% van de aanneemsom wordt gebruikt voor het inzetten van langdurig werklozen, jongeren en mensen met een arbeidsbeperking. De gemeente past het principe van ‘social return on investment’ toe binnen de eigen organisatie, o.a. door voldoende stageplaatsen en leerwerk/leerervaringplaatsen te reserveren voor langdurig werklozen en mensen met een beperking.

- Terugdringen van jeugdwerkloosheid

Jeugdwerkloosheid is ook in Veere een probleem. Jongeren onder de 27 jaar moeten onderwijs volgen, hebben een baan of combineren onderwijs met werk. Het uitgangspunt voor leerplicht en de weg naar werk is “school eerst”.

Onderwijs wordt gevolgd en afgerond met minimaal een startkwalificatie (mbo niveau 2, havo of vwo). Door effectieve inzet van de leerplichtambtenaar moet voortijdige schooluitval worden voorkomen.

Stageplaatsen en leerwerkplaatsen helpen jongeren en starters op weg naar werk.

PvdA/GroenLinks wil dat bewezen effectieve methodes, zoals individuele begeleiding en contacten met werkgevers, worden ingezet om de jeugdwerkloosheid terug te dringen.

- Menselijk en kordaat optreden tegen armoede

Het sociaal beleid in Veere is humaan inzake schuldenproblematiek en armoedebestrijding.

PvdA/GroenLinks is ervan overtuigd dat doelgroepmaatregelen nodig blijven om participatie te bevorderen en de koopkracht niet verder aan te tasten. Minimaregelingen, bijzondere bijstand en kwijtschelding van belastingen zijn belangrijk voor mensen met een bijstandsuitkering en anderen met een laag inkomen. Effectiviteit en integrale aanpak gaan hierbij hand in hand.

PvdA/GroenLinks wil actieve voorlichting over deze ondersteuning van inkomen, zodat mensen optimaal gebruik kunnen maken van de beschikbare voorzieningen. We willen extra financiële zorg voor kinderen die, als gevolg van (financiële) problemen thuis, niet meer mee kunnen doen aan normale sociale en buitenschoolse activiteiten. Middelen die daarvoor het Rijk beschikbaar worden gesteld, moeten optimaal worden benut. Wij vinden het vanzelfsprekend dat fraude op dit terrein effectief wordt bestreden.

- Bedrijvigheid stimuleren en toetsen aan inpassingmogelijkheden, werkgelegenheid en milieu

Bedrijfsverzamelgebouwen op de bedrijventerreintjes dichtbij de kern kunnen een oplossing zijn voor het ruimtegebrek voor de zelfstandige ondernemer zonder personeel (ZZP-er) in de kern. PvdA/GroenLinks vindt dat milieubelastende bedrijfsactiviteiten niet thuis horen in de gemeente Veere. Wij vinden dat bedrijfstreinen moeten voldoen aan eisen van duurzaamheid en goed landschappelijk worden ingepast.

De detailhandel, met ruim 200 bedrijven, is een belangrijke economische motor in Veere. Het betrekken van de lokale ondernemersverenigingen én de inwoners bij plannen in de gemeente Veere geeft meerwaarde voor het draagvlak. De gemeente moet er voor zorgen dat de vergunningverlening voor het midden- en kleinbedrijf helder en eenvoudig is.

- Het gemeentehuis als bedrijfsverzamelgebouw

Onder andere door verdergaande samenwerking ontstaat ruimte in het Gemeentehuis in Domburg.

PvdA/GroenLinks is er voorstander van om de ontstane ruimte (met faciliteiten) kostendekkend beschikbaar te stellen aan startende ondernemers in de ITC, dienstverlening enz. Mogelijk dat ook andere vrijkomende gebouwen hier voor in aanmerking komen.

- Werkcorporaties helpen opzetten

Een werkcorporatie biedt mensen die geen werk hebben de mogelijkheid werkervaring op te doen, vaardigheden te ontwikkelen en daarbij scholing te volgen. Jongeren en ouderen kunnen hier met elkaar samen naar een doel toewerken, ook ter bevordering van de zelfredzaamheid. We dagen onderwijsinstellingen, werkgevers- en werknemersorganisaties en Orionis uit met ons mee te denken om dit nader uit te werken.

- Recreatie en toerisme passend bij de schaal en kwaliteiten van Veere

Recreatie en toerisme zijn belangrijke economische pijlers. De aantrekkingskracht en het imago van Veere liggen besloten in de kleinschaligheid, kwaliteit, rust en ruimte in combinatie met aantrekkelijke kernen. Daarom wil PvdA/GroenLinks kleinschalige, duurzame, vernieuwende en onderscheidende initiatieven die dit imago versterken, ondersteunen. Geen grootschalige ontwikkelingen maar vervanging en vernieuwing van het aanbod staan centraal.

Bij kwaliteitsverbetering van de bestaande verblijfsaccommodaties kan het acceptabel zijn om wat meer ruimte te geven aan de recreatieve functie, uiteraard binnen kaders van verantwoorde landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing. Beperkte uitbreiding van verblijfsaccommodatie is alleen mogelijk als er sprake is van aanmerkelijke versterking van landschaps- en natuurwaarden en de omgevingskwaliteit.

Het kleinschalig kamperen (minicampings) is een kenmerkend onderdeel van Veere. Maximaal 25 eenheden per minicamping met in het totaal 3025 eenheden is de regel waar voor PvdA/GroenLinks niet aan te tomen valt. Een minicamping onderscheidt zich qua inrichting en voorzieningen nadrukkelijk van grote campings. Met goede regelgeving die helder en eenduidig is wordt er voor gezorgd dat de recreant op de minicampings van de rust en het prachtige landschap van Veere kan genieten.

WONEN EN LEEFBAARHEID

Aangenaam wonen in Veere

De leefbaarheid in de kernen wordt bepaald door veel factoren, onder meer: goede woningen, welzijns-, sport- en culturele voorzieningen, permanent wonen, bedrijvigheid, verkeer, sociale netwerken, zorg en vrijwilligerswerk.

Door optimaal combineren van voorzieningen is de kans groter dat deze levensvatbaar blijven.

De inwoners van de kernen dragen voor een groot deel zelf bij aan de leefbaarheid van de kernen door in verenigingen of andere sociale verbanden activiteiten te ontplooiën,

Voor PvdA/GroenLinks is blijven investeren in betaalbare woningen en goede bereikbaarheid van leefbare dorpen van het grootse belang. Een evenwichtig en eerlijk woonbeleid, waarbij er voldoende sociale woningen beschikbaar zijn en waarin eigen woningbezit voor brede groepen bereikbaar blijft.

Demografische ontwikkelingen geven aan dat er op termijn sprake is van krimp in de regio. Het aantal inwoners zal de komende jaren geleidelijk afnemen. Daarentegen zal het aantal huishoudens nog enigszins toenemen. Het is van groot belang om samenhang te brengen in de investeringen op lange termijn op de woningmarkt. Daarbij is regionale afstemming noodzakelijk.

Regionaal is afgesproken om de komende 10 jaar ongeveer 500 woningen in Veere te bouwen. Dat betekent dat de gemeente keuzes moet maken voor wie en waar we gaan bouwen.

Woningbouwcorporatie Woonburg is de Veerse partner bij sociale huur- en woningbouw.

Daarom willen wij in Veere:

- Herstructureren en nieuwbouw hand in hand laten gaan

Bij de realisering van bouwplannen is het voor PvdA/GroenLinks vanzelfsprekend dat de vraag van zowel de koop- als huursector leidend is. Om oude woningen in de kern geschikt te houden voor permanente huisvesting willen we de subsidieregelingen van Rijk, Provincie en het gemeentelijke herstructureringsfonds optimaal benutten.

Nieuwe woningen moeten levensloopbestendig en duurzaam gebouwd worden. Door nieuwbouw in de kernen te realiseren kunnen ouderen blijven wonen in hun dorp en komen er woningen beschikbaar voor starters. Bij nieuwbouwplannen vragen we aandacht voor inwoners met een laag inkomen.

Om jonge starters te ondersteunen wil PvdA/GroenLinks de gemeentelijke starterlening handhaven en steunen we initiatieven als gezamenlijke nieuwbouw volgens Zeeuws collectief particulier opdrachtgeverschap.

Daarnaast willen we direct aan de slag met de geïnventariseerde woonwensen van jongeren.

- Stimuleren van energiezuinig bouwen en wonen

De gemeente hanteert soepele regels bij vergunningverlening bij lokale initiatieven om duurzame energiebesparende maatregelen te realiseren.

PvdA/GroenLinks wil extra inspanningen om de woningvoorraad en andere gebouwen energieneutraal te maken. Het gemeentelijk herstructureringsfonds zal hier een bijdrage aan kunnen leveren, zodanig dat in 2020 50% van de sociale woningvoorraad energieneutraal is. PvdA/GroenLinks wil hiervoor voldoende middelen beschikbaar stellen. Zo willen we onder meer het plaatsen van zonnepanelen bevorderen; eigenaren/burgergemeenschappen kunnen lenen tegen een gunstig tarief en woningbouwcorporaties wordt gevraagd hierin rendabel te investeren.

- Voldoende middelen voor sociale woningbouw, inbreiden en grondsanering

Bouwplannen moeten kostendekkend zijn. Een uitzondering kan worden gemaakt voor sociale woningbouw of woningbouw op inbreidingslocaties en bij grondsaneringen. Het moet dan vooraf duidelijk zijn hoe in het tekort wordt voorzien!

- Maatregelen tegen verkeersoverlast

PvdA/GroenLinks acht het van belang de overlast van het autoverkeer en parkeren in de dorps/stadskernen te beperken. Zo nodig, en met inspraak van zowel de betrokken ondernemers als burgers, wil PvdA/GroenLinks daarvoor infrastructurele maatregelen treffen.

Ook vinden wij dat de (parkeer)druk op de recreatiegebieden zoveel mogelijk moet worden gereduceerd; wij willen dat er meer aandacht wordt besteed aan (toeristisch) verkeer per openbaar vervoer of fiets.

- Permanente bewoning in de kern

PvdA/GroenLinks wil het tweede woningbeleid handhaven omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid van de kernen. Permanente bewoning draagt bij aan de instandhouding van voorzieningen en zorgt voor aantrekkelijke kernen, zowel voor de inwoners als voor toeristen. De beschikbaarheid van woningen voor permanente huisvesting is bovendien goed voor starters.

- Voorzieningen op maat in elke kern

Voorzieningen als scholen, dorpshuizen en gymzalen staan onder druk. PvdA/GroenLinks streeft ernaar om voorzieningen, privaat en publiek, te combineren in een multifunctioneel gebouw, zodat ze behouden kunnen worden, op maat, in elke kern. Denk aan combinaties van school, zorg, kinderopvang, woningen voor senioren en voor starters, huisarts, loketfuncties en de buurtsuper.

Zo kan een dergelijk gebouw, met de school als belangrijk onderdeel, de ontmoetingsplaats voor het hele dorp worden.

PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente, als zich kansen voor de realisering van een dergelijk gebouw voordoen - en dat hoeft niet per se nieuwbouw te zijn, maar kan ook in bestaande situaties worden toegepast - de regie neemt om er voor te zorgen dat zo'n gebouw tot stand komt.

Gemeenschapshuizen kunnen meer door vrijwilligers(-organisaties) worden beheerd. Zo blijven de voorzieningen betaalbaar en kunnen deze flexibel worden gebruikt.

Beheer van bestaande en nieuw gebouwde voorzieningen door Woonburg biedt kansen en moet onderzocht worden.

- Alle voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar onder één dak

PvdA/GroenLinks is enthousiast over het zogenaamde Integraal Kindcentrum, een voorziening waarin organisaties als onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en soms welzijnsactiviteiten voor kinderen zijn samengevoegd. Een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, ontwikkelen, spelen en ontmoeten. Het onder één organisatie brengen vergroot de kans op behoud van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, die als gevolg van de veranderende bevolkingssamenstelling en andere ontwikkelingen onder druk staan.

We vinden dat de gemeente deze integrale aanpak de komende raadsperiode in één of meer kernen moet realiseren bij voorkeur in combinatie met het multifunctionele gebouw.

Daar waar een kindcentrum niet op korte termijn gerealiseerd kan worden, is een verdere integratie van kinderopvang en peuterspeelzaal nodig. De voorschoolse opvang, met aandacht voor taalontwikkeling, sociale vaardigheden en spel vinden we belangrijk.

Samenwerking van organisaties met verschillende grondslagen kan bijdragen aan het behoud en de kwaliteit van deze voorzieningen in de kernen.

- Passend Onderwijs

Goed onderwijs is een pijler binnen de samenleving om werk, inkomen en kansen rechtvaardig te verdelen.

PvdA/GroenLinks Veere wil voor ieder kind het beste onderwijs, ongeacht leervermogen of beperking.

Passend onderwijs zorgt voor een onderwijsaanbod voor alle leerlingen, vooral voor leerlingen met speciale zorgbehoeften. Er zullen vormen van speciaal onderwijs nodig blijven, maar het principe is dat iedere leerling naar de dichtstbijzijnde school voor regulier onderwijs gaat.

Samenwerking van scholen, gemeente en zorginstellingen is voor de kinderen van belang. Het principe "één kind, één gezin, één plan, één regisseur" is leidend.

- Meer dan alleen de basisvaardigheden

Naast het aanleren van basisvaardigheden dient in het basisonderwijs voldoende aandacht te zijn voor bewegingsonderwijs, culturele vorming, natuur- en milieueducatie en mondiale bewustwording. We vinden dat de gemeente kansrijke initiatieven en/of projecten moet ondersteunen of initiëren voor samenwerking tussen basisscholen, musea en andere organisaties.

- Ruim baan voor welzijn nieuwe stijl

Om mensen in hun kracht te hebben en te houden, zodat ook het beroep op zorg kleiner wordt, is een goede basisinfrastructuur nodig. De basisvoorzieningen zorgen ervoor dat een grote groep inwoners in principe zelfredzaam kan zijn. En de kracht en ruimte hebben om af en toe anderen bij te staan.

Die basisinfrastructuur is er in Veere en moet minimaal in stand blijven; door de enorme inzet van veel vrijwilligers is er in onze gemeente een bloeiend stelsel van sociaal-culturele activiteiten op het gebied van sport,

(volks-)cultuur, volksgezondheid, jongeren- en ouderenzorg en verenigingen. Het is van belang dat dit aanbod goed wordt gecommuniceerd.

Stichting Welzijn Veere is een belangrijke partner in het gemeentelijk welzijnsbeleid en zal een grotere rol gaan spelen in de integrale benadering van de domeinen zorg (voor de jeugd), participatie en maatschappelijke ondersteuning. Dat kan gebeuren door sociale netwerken te stimuleren, vrijwilligers te ondersteunen en door te signaleren als het wat minder gaat met jongeren, ouderen en gezinnen. Of door het bieden van passende hulp en ondersteuning door de inzet van vrijwilligers via het netwerk Porthos.

PvdA/GroenLinks vindt het belangrijk dat er ruimte is voor allerlei initiatieven op dit terrein.

- Investeren in sport

Sport functioneert als een sociaal bindmiddel. Investeren in de breedtesport is een investering in de maatschappij. Hoewel het in essentie gaat om de eigen kracht van de clubs om goede en slechte tijden door te komen, onderkent PvdA/GroenLinks dat het aanspreken van de (financiële) veerkracht van verenigingen grenzen heeft. Intensieve samenwerking met andere sportverenigingen in de kern of in de gemeente is noodzakelijk om bij teruglopende ledenaantallen levensvatbaar te blijven. De sportverenigingen en sport in het algemeen, bevorderen de ontwikkeling van het gemeenschapsgevoel. Sport levert een positieve bijdrage aan de volksgezondheid. We willen initiatieven om jongeren en sociaal zwakkeren in aanraking te laten komen met sport ondersteunen.

- Alle kernen goed bereikbaar

Bij een goede woonomgeving past op de klant gericht openbaar vervoer. Wij zullen ons inzetten voor een sterk basisnetwerk met daaraan gekoppeld een fijnmazig vraagafhankelijk vervoerssysteem. Daarnaast willen we een onderzoek naar een centraal vraag- en aanbodemeldpunt voor vervoer door vrijwilligers. Een goede aansluiting op de trein en het veer Vlissingen-Breskens is een vereiste. Hierdoor ontstaat een dekkend netwerk over heel de gemeente. Daarnaast is een eenduidige tariefstelling voor zowel openbaar- als CVV-vervoer vereist.

- Inwoners die zich veilig voelen en veilig zijn

Veiligheidsbeleid gaat over afstemming, samenwerking en een goede balans tussen voorkomen (preventie) waar het kan en handhaven (repressie) waar dat moet.

We bestrijden overlast, intimidatie en criminaliteit. Daarvoor is het belangrijk dat mensen elkaar op straat aanspreken op gedrag en dat ouders hun kinderen aanspreken. PvdA/GroenLinks wil samenwerken met woningbouwcorporaties, welzijns- en (jeugd)zorginstellingen, brandweer, politie, onderwijs, burgers en bedrijven. In deze samenwerking zien wij de wijkagent als sleutelfiguur en neemt de gemeente de rol als regisseur.

Wij organiseren professionaliteit op het gebied van de aanpak/signalering van huiselijk geweld, alcoholmisbruik, kindermishandeling, de aanpak van geweld tegen homo's, drugs en de loverboy-problematiek.

Vuurwerk wordt door veel, vooral oudere, mensen als onprettig en onveilig ervaren. Daarom vindt PvdA/GroenLinks dat we er naar moeten streven om vuurwerk op 31 december bij voorkeur op centrale plekken bij de kern af te steken.

Veiligheid is ook wonen in een straat waar de kinderen kunnen spelen. PvdA/GroenLinks wil de straten zo inrichten, dat men automatisch kiest voor een gematigde snelheid. Rond scholen moeten er schoolzones zijn, met veilige in- en uitstapplaatsen, veilige fietsroutes en voldoende fietsstallingen.

Veiligheid is ook het redden van mensenlevens en het beschermen van de gezondheid tegen gevaarlijke stoffen. De hulpdiensten moeten snel ter plekke kunnen zijn als er zich een ongeval of calamiteit voordoet. Uitrukposten op strategische punten zijn hierbij van belang.

- Aandacht voor kunst en cultuur

Kunst en cultuur spelen een rol bij de emancipatie en participatie. Beiden vergroten de aantrekkelijkheid van Veere. Ze bieden een gunstig vestigingsklimaat. Er moet aandacht zijn voor de gevestigde kunst, maar ook ruimte bestaan voor nieuwkomers. Jongerencultuur wordt extra ondersteund. PvdA/GroenLinks wil dat de toegankelijkheid van kunst en cultuur gewaarborgd blijft, en hecht eraan dat het kunst- en cultuuraanbod, waarvan de musea een wezenlijk onderdeel vormen, niet verarmt.

- Initiatieven uit de bevolking stimuleren

De gedachte van de burgermaatschappij (civil society) krijgt steeds vastere vorm. Burgers bundelen hun krachten, er ontstaan gemeenschappen (o.a. corporaties) die gezamenlijk zaken oppakken, bijvoorbeeld de inkoop van zonnepanelen, het gezamenlijk inkopen van zorg of het realiseren van voorzieningen voor jongeren. Dorpsraden en de Jeugdraad kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.

In de kernen Oostkapelle en Westkapelle zijn er initiatieven ter verbetering van het leefklimaat. PvdA/GroenLinks steunt dergelijke burgerinitiatieven.

- **Zuinig zijn op kenmerkende monumenten**

In de gemeente staan beeldbepalende panden die geen rijksmonument zijn, maar wel het behouden waard. De gemeente draagt zorg voor het in stand houden van monumentale objecten en het beschermde stadsgezicht Veere. PvdA/GroenLinks vindt het daarom belangrijk dat de gemeente beschikt over een eigen monumentenlijst en mogelijke subsidieregelingen.

We willen de regeling “oude landbouwschuren” nieuw leven inblazen en daarbij de landbouwfunctie loslaten. Ander gebruik willen we toestaan onder strikte voorwaarden van geluid, stank en verkeersbewegingen, dit alles uiteraard met behoud van het karakter van de schuur.

NATUUR EN MILIEU

Rust en ruimte in Veere

Veere is een echte plattelandsgemeente met een uitgebreid buitengebied waarin landbouw prominent aanwezig (en belangrijke economische drager) is. Met een cultuurhistorisch interessant landschap waar de natuur nog volop de ruimte heeft.

PvdA/GroenLinks is zuinig op natuur en landschap en streeft naar een milieuvriendelijk Veere, waarin ruim aandacht is voor dierenwelzijn. Aantasting van de natuur en Natura 2000-gebieden wijzen wij vanzelfsprekend af.

We vinden het vanzelfsprekend dat bij beleidsontwikkelingen inwoners en lokale organisaties worden betrokken die zich inzetten voor natuur- en landschapsbeheer en dierenwelzijn.

De gemeente heeft naast de regiefunctie ook een voorbeeldrol. Zij moet vooruitlopen in gewenste innovaties en gedragsverandering. Zo willen we bij alle gemeentelijke aanbestedingen en inkopen een duurzaamheidstoets toepassen, gebaseerd op de uitgangspunten in dit verkiezingsprogramma.

Wereldwijd zijn er afspraken gemaakt om broeikasgassen terug te dringen, ook gemeenten hebben hierin een taak. Milieuzorg, in de zin van duurzame ontwikkeling, is slechts mogelijk als milieumaatregelen worden geïntegreerd in alle sectoren. De bescherming van het milieu is in de gemeente Veere integraal opgenomen in het Duurzaamheidsplan. Handhaving en controle, bewustwording en voorlichting zijn belangrijke pijlers in het plan.

Daarom willen wij in Veere

- Het Nationaal Landschap Walcheren handhaven

De gemeente Veere maakt deel uit van het Nationaal Landschap Zuidwest Nederland en is daarmee een van de twintig erkende authentieke landschappen in Nederland. Een landschap dat door de combinatie van cultuurhistorie en natuurlijke elementen het behouden waard is.

Het Rijk heeft de verantwoordelijkheid voor de Nationale Landschappen overgedragen aan de Provincies.

PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente er bij de provincie voor zorgt dat de uitgangspunten van het Nationaal Landschap worden gehandhaafd.

Wij pleiten ervoor dat Europese middelen voor agrarisch natuurbeheer en vergroening van de landbouw worden ingezet om dit landschap en de bijbehorende natuurwaarden verder te versterken.

De middelen komen daarmee ook ten goede aan duurzame landbouw en toerisme.

- Economische groei in balans met andere belangen

Economische ontwikkeling is noodzakelijk, creëert banen en is dus goed voor onze inwoners. PvdA/GroenLinks streeft naar een duurzame economische ontwikkeling, die in balans is met andere dan economische belangen zoals natuur, landschap en milieu. Alle voorgenomen ontwikkelingen zullen wij hieraan kritisch toetsen.

- Aandacht en ondersteuning voor versterking van natuur en landschap

Het voortbestaan van allerlei planten en dieren staat onder druk. Als gemeente kunnen we verdere achteruitgang helpen te voorkomen door de aanleg van landschapselementen, bijvoorbeeld groenstroken, heggen en drinkputten te stimuleren en ondersteunen. PvdA/GroenLinks wil de aanleg van “groene daken” bij scholen, landbouwschuren, strandtenten en bedrijvenloodsen stimuleren en initiatieven ondersteunen met gerichte informatie.

PvdA/GroenLinks vindt dat de gemeente de plaatsing van bijenkorven moet bevorderen. Bijenvolken zorgen voor bestuiving en bevorderen de biodiversiteit en helpen bij het monitoren van milieueffecten.

Wij willen gerichte aandacht voor voorlichting over de aanleg van dichte hagen, nestkasten en zwaluwtorens en de toepassing van vogelvides onder daken.

PvdA/GroenLinks is voor natuurvriendelijke oevers. Deze leveren een bijdrage aan de waterkwaliteit en soortenrijkdom en zijn bovendien goedkoper in onderhoud.

- **Geen verdere aantasting van de kuststrook**

Het toerisme is een belangrijke economische pijler die vooral te danken is aan de rust en ruimte die Veere te bieden heeft, de natuur en het unieke landschap. Toeristen waarderen onze schone, ruime en hier en daar nog ongerepte stranden. PvdA/GroenLinks wil niet dat toeristische ontwikkelingen aan kust en strand de natuurlijkheid en de ruimte op het strand verder aantasten.

Verblijfsrecreatie op en rond de Veerse Dam, op de eilandjes in het Veerse Meer en op Neeltje Jans wijzen wij af.

- **Geen verdere verstening van het landschap**

PvdA/GroenLinks vindt dat harde overgangen tussen het stadgewest Middelburg/Vlissingen en het landelijke gebied moeten worden voorkomen. De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen wanneer initiatieven door instanties/overheden of buurgemeenten de natuur- en landschapswaarden in de gemeente aantasten.

Wij zijn er alert op dat het fraaie Veerse landschap niet wordt aangetast door de bouw van huizen, bouw of vergroten van bedrijfsgebouwen of de aanleg van nieuwe wegen. Nieuwe vestiging van bedrijven, ook van niet grondgebonden veehouderijbedrijven, willen we om die reden alleen toestaan op de bestaande bedrijfsterreinen. PvdA/GroenLinks vindt het buitengebied van Veere niet de eerst aangewezen plaats voor de ontwikkeling van biogasinstallaties. Ook die zien wij bij voorkeur op een bedrijventerrein.

- **Inwoners en toeristen actief betrekken bij natuur, landschap en milieu**

PvdA/GroenLinks wil de kennis over en de betrokkenheid bij natuur, landschap en milieu versterken, zowel bij inwoners als toeristen. Dat kan o.a. door publiciteit en PR. Maar ook door activiteiten en excursies bij agrarische bedrijven en natuurorganisaties. Clubs of instellingen die zich hierop richten en bijdragen aan de bewustwording, m.n. van jongeren, kunnen rekenen op onze steun.

Wij vinden het van belang dat lespakketten over natuur, milieu en landschap in stand worden gehouden.

- **Braakliggende gronden gebruiken voor tijdelijke (speel)natuur en/of (school)tuinen**

Voor kinderen is het belangrijk om plaatsen voor 'natuuravonturen' te creëren, speelplaatsen waar een kind met fantasie kan spelen en de natuur kan ontdekken. We willen vergroening van schoolpleinen en de aanleg van schooltuinen stimuleren en ondersteunen. Als er langdurig gronden braak liggen omdat geplande ontwikkelingen stagneren zijn die ideaal als 'tijdelijke natuur' en/of ecologische (school)tuin in te zetten.

- **Mondiaal denken, lokaal handelen**

De PvdA/GroenLinks zal bij de jaarlijks vast te stellen duurzaamheidsagenda extra aandacht vragen voor Veere Millennium Gemeente: denk mondiaal, handel lokaal. De gemeente geeft het goede voorbeeld door lokale, biologische en fair trade producten te voeren in de gemeentelijke catering.

PvdA/GroenLinks wil biologische landbouw en kringloopboerderijen stimuleren. Bekeken moet worden of langdurig braakliggende gronden hiervoor tijdelijk kunnen worden ingezet.

- **Een groene gemeente, ecologisch beheerd**

PvdA/GroenLinks wil een ecologisch groenbeheer: geen chemische bestrijdingsmiddelen, beplanting met inheemse soorten en selectief maaien. Dat is goed voor ieders gezondheid en bevordert de soortenrijkdom.

Hierover dient de gemeente waar mogelijk ook afspraken te maken met anderen, zoals agrariërs en het Waterschap. Vooral het terugdringen van neonicotinoïden is van belang voor herstel van de bijenstand en belangrijk om bestuiving van veel economische gewassen te garanderen.

Buurtbewoners die groenbermen in hun straat willen adopteren kunnen rekenen op gemeentelijke steun bij het beheer ervan. PvdA/GroenLinks wil groene parkjes en de monumentale kerkpleinen en begraafplaatsen in de kernen in stand houden.

- **Actief inzetten op verduurzaming**

PvdA/GroenLinks wil een actieve gemeente waar wordt ingezet op energiebesparing en waar duurzaam ondernemen wordt gestimuleerd door concrete afspraken te maken met ondernemers. Door voorlichting (ook op scholen) en door tariefdifferentiatie, voorschriften en vergunningen kunnen milieumaatregelen actief worden ondersteund. Daarbij zijn kwaliteit, innovatie en duurzaamheid belangrijke uitgangspunten. Wij willen dat het gemeentelijke Duurzaamheidsplan wordt geactualiseerd en versneld wordt uitgevoerd.

- Werken aan een energieneutrale gemeente

PvdA/GroenLinks wil de komende jaren specifieke maatregelen van de gemeente en inwoners om te komen tot een energieneutrale gemeente. Om aan te geven hoe hier aan kan worden gewerkt, willen we dat de gemeente een Veeerse Klimaatkaart maakt, zodat duidelijk is welke maatregelen nodig zijn om dit doel te bereiken.

Inwoners en bedrijven kunnen de Klimaatkaart vrijelijk gebruiken.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie bij energiebesparing en moet in eigen huis alle mogelijke maatregelen nemen. Wij vinden dat de gemeente soepele regels dient te hanteren bij vergunningverlening bij lokale initiatieven om duurzame energiebesparende maatregelen te realiseren.

PvdA/GroenLinks wil extra inspanningen om de woningvoorraad en andere gebouwen energieneutraal te maken.

- Een schone bodem, zuiver water en frisse lucht

Het beleid van de gemeente richt zich op verbetering van de kwaliteit van de omgeving en adequate handhaving. PvdA/GroenLinks wil geen aantasting van de bodem als gevolg van onomkeerbare activiteiten. Wettelijk vastgelegde geluidsnormen worden gehandhaafd. Licht- en luchtvervuiling dienen te worden voorkomen. Wij willen bescherming van de duisternis en geen onnodige straatverlichting.

PvdA/GroenLinks vindt dat we zuinig moeten omgaan met water. Daarom investeren we in maatregelen die er voor zorgen dat het regenwater niet via het riool wordt afgevoerd maar benut wordt voor het z.g.

grijswatercircuit, liefst vastgehouden in de bodem of afgevoerd naar vijvers, sloten of kanalen.

We willen dat maatregelen voor het scheiden van afvalwater – in het riool wat moet en elders wat kan – wordt vastgelegd in bouwvoorschriften.

- Aandacht voor dierenwelzijn

PvdA/GroenLinks wil dat de gemeente een beleid voert dat rekening houdt met het welzijn van dieren, die in de gemeente worden gehouden of verblijven.

We vinden dat de burger in de eerste plaats verantwoordelijk is voor zijn huisdier en de gemeente voor het algemeen dierenwelzijn. Daarom vinden we het de taak van de gemeente te zorgen voor heldere voorlichting over dierenwelzijn. Dat kan door een up-to-date informatie en verwijzing op de gemeentelijke website over dierenwelzijnorganisaties zoals de dierenbescherming, dierenambulance, dierenasiel etc.

Vooruitlopend op wetgeving willen wij dat de gemeente alleen circussen toestaat die zonder wilde dieren werken.

PvdA/GroenLinks stelt grenzen aan de maximale maat van stallen en werkt alleen mee aan het vergroten als dit ten goede komt aan het dierenwelzijn. We willen dat de gemeente de komende periode bekijkt hoe het weiden van landbouwhuisdieren in de open lucht kan worden bevorderd.